

Jaarstukken 2016

Gemeenschappelijke Regeling WAA

Werkvoorzieningschap

Aanvullende

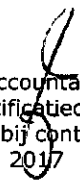
Arbeid Venlo e.o.

Edisonstraat 8
5928 PG Venlo
Tel.: 077-3898383
Fax: 077-3872088

E-mail: info@waagroep.nl

Venlo, 31 maart 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 6 juni 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 6 juni 2017

JAARSTUKKEN
2016
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING WAA

**WAA Venlo e.o.
Edisonstraat 8
5928 PG Venlo
Tel.: 077-3898383
Fax: 077-3872088
E-mail : info@waagroep.nl**

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag	7
1.1 Programmaverantwoording	10
1.1.1 Doelstelling van WAA	10
1.1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau	10
1.1.3 Beleidsvisie van het bestuur	10
1.1.4 Ontwikkelingen ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling	12
1.1.5 Ontwikkelingen in de Wsw	12
1.1.6 Programma sociale werkvoorziening	13
1.1.6.1 Algemeen	13
1.1.6.2 Sociaal beleid	13
1.1.6.3 Financieel beleid	16
1.1.6.4 Bedrijfsvoering	16
1.1.7 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	17
1.1.8 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening	18
1.2 Paragrafen	19
1.2.1 Algemeen	19
1.2.2 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing	19
1.2.2.1 Risico's voor het Schap als publiekrechtelijke organisatie	19
1.2.2.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap	21
1.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	22
1.2.4 Financiering	22
1.2.5 Verbonden partijen	24
1.2.6 Grondbeleid	24
2. Jaarrekening 2016	25
2.1 Balans per 31 december	26
2.2 Overzicht van baten en lasten	29
2.3 Toelichtingen	30
2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	30
2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2016	32
2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	35
2.3.4 Overige gegevens	38
2.3.4.1 Voorstel resultaatbestemming	38
2.3.4.2 Gebeurtenissen na balansdatum	38
2.3.5 Controleverklaring	39
3. Bijlagen	42
3.1 Sisa	42
3.2 Kengetallen	43
3.3 Overzicht verdeling reguliere gemeentelijke bijdragen 2016	44

1. Jaarverslag

Voor u ligt de jaarrekening 2016 van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo en omstreken (hierna te noemen het Schap). Deze jaarrekening is opgemaakt conform de verplichte verslaggevingsvoorschriften voor een Gemeenschappelijke Regeling zoals verwoord in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De Wsw is per 1-1-2015 opgegaan in de participatiewet als één van de oude, gesloten regelingen waaronder mensen met een (dreigend) grote afstand tot de arbeidsmarkt, die tót 1-1-2015 in de Wsw zaten, passende arbeid blijft geboden. De Wsw is en blijft derhalve bestaan als regeling met een status aparte die van kracht blijft. Vanaf 1-1-2015 is de regeling echter gesloten voor nieuwe instroom en wordt de omvang van de Wsw-populatie geleidelijk en via natuurlijk verloop afgebouwd. Binnen de wet staat het werken naar vermogen en draagkracht in een zo regulier mogelijke omgeving centraal. Dit sluit onveranderd en naadloos aan op de beweging "van binnen naar buiten" die WAA al langer volgt en vooralsnog ook blijft volgen. Evenals in 2015 was ook in 2016 de Participatiewet voor het Schap - als regievoerder voor de Wsw voor haar deelnemende gemeenten - en in haar verlengde de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, volledig van toepassing.

Medio 2013 hebben de deelnemende gemeenten binnen de Gemeenschappelijke Regeling WAA Venlo e.o. (Het Schap) in het koersdocument "Samen Groeien" de strategische koers voor WAA Venlo e.o. en haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv voor de periode 2014 t/m 2020 neergezet. In december 2015 is deze koers tegen het licht gehouden en medio 2016 is e.e.a. verder geactualiseerd. Kern van de koers voor het Schap en haar uitvoeringsorganisatie blijft: WAA dient te worden omgevormd van een "commercieel gerichte, brede uitvoeringsorganisatie voor de hele onderkant van de arbeidsmarkt met diverse eigen activiteiten in eigen beheer" naar een "sociaal duurzaam detachingsbedrijf dat middels diverse vormen van detacheringen mensen plaatst bij reguliere bedrijven". De visie en missie van het Schap en WAA groep nv blijft erop gericht om al haar mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zo veel als mogelijk aan de slag te laten gaan in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving, rekening houdend met de mogelijkheden en onmogelijkheden van cliënten.

Een koers die zoals gezegd is geactualiseerd en op grond waarvan medio 2016 door het Bestuur is besloten, in lijn met de ingezette beweging "van binnen naar buiten", het omvormingstraject van WAA als volgt te versnellen:

- De gemeenten worden met ingang van 1-1-2018 dan zelf en direct verantwoordelijk voor deze groep Wsw-ers die naar verwachting (blijvend) aangewezen (zullen) zijn op intern beschut werk en een loonwaarde hebben tot maximaal 40%. Het voornemen van de gemeenten is onder hun regie en directe verantwoordelijkheid voor deze groep beschermde werkplekken in de eigen woonbuurt van deze mensen te realiseren via zgn. Werken in buurtenconcepten. Voor WAA betekent dit dat onder meer dat afscheid zal worden genomen van de eigen montage- en assemblageactiviteiten.
- De overige Wsw-ers die vooralsnog onder regie en directe verantwoordelijkheid van WAA blijven vallen in 2017 en ook na 1-1-2018, en die bereid en in staat zijn in een reguliere omgeving - al dan niet onder WAA-begeleiding - aan de slag te gaan, worden geleidelijk en geconditioneerd verder geplaatst bij reguliere werkgevers. WAA ontwikkelt zich derhalve door tot het beoogde sociale duurzame detachingsbedrijf voor de Wsw.

De nieuwe ontwikkelingen op zowel landelijk, regionaal, breed gemeentelijk niveau als binnen het sociale domein van deelnemende gemeenten zelf, is eind 2016 aanleiding voor het Bestuur van WAA geweest de ingezette koers wederom tegen het licht te houden. Hierbij is, in het licht van de verdere doorontwikkeling van WAA, niet inhoudelijk maar meer richting (bestuurlijke) positionering, structuur en verdere (operationele) aansluiting van de WAA organisaties op het gemeentelijke sociale domein ingezoomd. Middels een bestuurlijke verkenning zijn diverse opties en posities van WAA ten opzichte van deelnemende gemeenten en in relatie tot toekomstige ontwikkelingen, nader onderzocht en beoordeeld op hun merites. Een proces dat in 2017 verder vorm en inhoud zal gaan krijgen en dat van groot belang is voor de bestuurlijke positionering en verdere inbedding van de Wsw respectievelijk WAA binnen zowel de Participatiewet als de 3D's. Medio 2017 zal dit proces naar verwachting zijn afgerond waarna het Schap en in haar verlengde WAA groep nv zich vervolgens verder zullen gaan bewegen richting een nieuwe toekomst. Een

toekomst met de nodige nieuwe uitdagingen maar ook een proces dat WAA met verve en met vertrouwen verder oppakt!

Als verlengstuk van uitvoering van de koers worden al vanaf 2014 eigen activiteiten van WAA groep nv gecontroleerd en geconditioneerd afgestoten en "naar de markt gebracht". In 2016 is al afscheid genomen van eigen activiteiten als Postbezorging en een deel Groenwerkzaamheden. De hierbij betrokken medewerkers zullen zoveel als mogelijk het werk volgen. WAA richt zich meer en meer alleen nog op het plaatsen van haar Wsw-medewerkers in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving. Dus facilitator voor Wsw arbeid voor reguliere ondernemers in plaats van het zelf als zelfstandig ondernemer voor eigen risico en rekening exploiteren van diverse activiteiten in een reguliere marktomgeving. In 2017 zal verder afscheid worden genomen van de resterende activiteiten in eigen beheer.

De gehele beweging van WAA in combinatie met de krimp van de organisatie gaat gepaard met transitie- en frictiekosten. Vanaf oktober 2015 zijn deze middelen ondergebracht in een aparte bestemmingsreserve bij het Schap. Jaarlijks wordt de aard en omvang van deze reserve herijkt.

Zoals in 2015 al aangegeven heeft het Rijk de invoering van de Participatiewet gepaard laten gaan met een korting op de rijksmiddelen voor het hele sociale domein inclusief de Wsw. Al vanaf 2015 heeft deze korting geresulteerd in een forse budgettaire druk bij het Schap. Een druk die in 2016 verder is opgelopen en bij ongewijzigd Rijksbeleid verder jaarlijks blijft oplopen tot en met 2020.

Los van bovenstaande ontwikkelingen is het Schap, en in haar verlengde haar 100% dochter en Wsw-uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, er ook in 2016 weer in geslaagd haar doelen op sociaal, operationeel en financieel gebied te realiseren.

- Sociaal

Op sociaal gebied is eenieder die is aangewezen op passende arbeid vanuit de Wsw binnen de gestelde kaders en taakstellingen in 2016 geplaatst in een voor hem/haar zo passend mogelijke werkplek. De totale Wsw-bezetting van het Schap is in 2016, door het sluiten van de regeling en het wegvallen van de instroom Wsw vanaf 1-1-2015, gedaald van gemiddeld 819 arbeidsjaren in 2015 naar 774 arbeidsjaren in 2016. De Wsw-bezetting zal naar verwachting afnemen met gemiddeld 50 arbeidsjaren per jaar.

- Operationeel

Evenals voorgaande jaren was in 2016 in de uitvoering van WAA groep nv sprake van druk op zowel afzet als omzet. Met name voor de industriële en facilitaire activiteiten van WAA is er oplopende druk door een toename van concurrentie in combinatie met een – als gevolg van de beweging "van binnen naar buiten" – zowel kwalitatieve en kwantitatieve krimp van de Wsw-bezetting waarvoor deze activiteiten passend zijn. Daar waar mogelijk zijn in 2016 andere doelgroepen vanuit de Participatiewet ingezet om met name bij de facilitaire activiteiten de krimp in Wsw-bezetting op te vangen. Dit om klanten naar behoren te kunnen blijven bedienen en zo het werk, de klanten en de orders voor de brede doelgroep vanuit een breed gemeentelijk perspectief gezien, te behouden. De zogenaamde buitenactiviteiten bij de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv zoals Werken op locatie, Detacheringen, Begeleid Werken e.d. groeien in 2016 maar blijven achter bij de verwachtingen. Werkgevers zijn en blijven, ondanks alle maatregelen en impliciete dreigingen t.a.v. quotum c.a. ten spijt, nog steeds zeer terughoudend bij het plaatsen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Met name de Wet Werk en Zekerheid heeft hier een averechts effect.

- Financieel

De druk op de afzet en omzet in 2016 ten spijt, zijn zowel het Schap als WAA groep nv er in 2016 wederom in geslaagd het beoogde financiële resultaat te halen. Naast een extra Rijksbijdrage in de vorm van een bonus voor de realisatie van Begeleid werken in vorige jaren en lagere frictiekosten bij het Schap, is dit met name a.g.v. een subsidieresultaat Wsw en een operationeel bedrijfsresultaat die bij WAA groep nv in 2016 beter waren dan begroot. Bij het subsidieresultaat Wsw was sprake van minder dan begrote loonkosten a.g.v. lager dan begrote verhogingen voor sociale premies c.a. Het bedrijfsresultaat was iets beter dan begroot doordat de toegevoegde waarde in 2016 boven begroting uitkwam bij een niveau van exploitatiekosten dat zich a.g.v.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 6 juni 2017

uitstroom en niet ingevulde vacatures voor regulier personeel, stringente budgetmaatregelen en een prudent investeringsbeleid ongeveer op begroot niveau bevond. De strategie vanaf 2014 om de focus te verleggen van uitbouw en groei naar consolidatie van bestaande activiteiten en naar kostenreducties, heeft hier uiteindelijk evenals even als voorgaande jaren een positief effect gehad en heeft voor de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv uiteindelijk geleid tot een beter operationeel resultaat dan oorspronkelijk begroot.

De financiële exploitatie van het Schap is met een exploitatietekort van € 3.275.000 in 2016 beter dan het begrote tekort van € 3.564.000. De baten zijn € 709.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit is met name het gevolg van een hogere Rijksbijdrage Wsw ad € 708.000. Dit als gevolg van een hogere gemiddeld gerealiseerde Wsw-bezetting in arbeidsjaren in 2016 ad 774,29 SE dan begroot 755,6 SE en een ontvangen (PM begrote) bonus voor de realisatie van Begeleid Werken over 2013 ad € 198.000. Hiertegenover staan hogere lasten ad € 434.000. Dit is met name het gevolg van hogere uitvoerings- en plaatsingskosten (€ 550.000 hoger dan begroot als gevolg van de hogere bezetting dan begroot in arbeidsjaren zoals hiervoor vermeld). De overige algemene kosten waren € 123.000 lager dan begroot, dit a.g.v. lagere projectkosten voor Samen Anders!, lagere frictiekosten, lagere kosten voor externe ondersteuning t.b.v. het actualiseren van de koers WAA / modernisering Wsw en lagere rentekosten ad € 6.000 (als gevolg van het versneld aflossen van leningen zijn de rentekosten lager uitgevallen dan begroot).

Ten opzichte van 2015 is er sprake van een hoger exploitatietekort van ongeveer € 3,3 mio. Dit enerzijds omdat er in 2016 sprake is van oplopende uitvoeringskosten Wsw a.g.v. reguliere loon- en prijsstijgingen én een verdere afname van de Rijksbijdrage per Wsw-arbeidsjaar, anderzijds doordat in 2015 sprake is van een eenmalig hogere bijzondere bate ad € 1.773.000 en doordat in 2015 eenmalig door WAA groep nv een korting gegeven is op de uitvoerings- en plaatsingskosten Wsw van € 600.000.

Het negatieve concernresultaat, zijnde het exploitatieresultaat incl. aanvullende bijdragen van en aan WAA groep nv, bedroeg in 2016 € 3.275.000 en was hiermede beter dan het begrote tekort van € 4.310.000. Naast bovengenoemde oorzaken is dit een gevolg van een niet primair begrote herallocatie van de voor frictie bestemde middelen voor 2016 ad € 746.000 vanuit een voorziening via WAA groep nv naar een bestemmingsreserve bij het Schap. Conform BBV-voorschriften is hier sprake van een verschuiving tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming die niet direct van invloed is op het uiteindelijke gerealiseerde resultaat.

Het exploitatietekort ad € 3.275.000 in 2016 wordt, naast een bijdrage uit bestemmingsreserves ad € 319.000, voor € 3.183.000 gedekt uit gemeentelijke bijdragen. Tevens vindt een toevoeging aan de bestemmingsreserve plaats ad € 746.000. Hierna resteert een tekort aan de gemeentelijke bijdragen ad € 519.000. Dit zal conform vigerende bestuurlijke afspraken t.a.v. resultaatbestemming, worden onttrokken aan de algemene reserve. Conform vigerende bestuursbesluiten zal het vrij beschikbare vermogen per ultimo 2016 ad € 492.000 worden gereserveerd als weerstandsvermogen. Het eind 2016 binnen WAA overall aanwezige weerstandsvermogen, na verwerking van het voorstel t.a.v. resultaatbestemming 2016 voor zowel het Schap als WAA groep nv, bedraagt € 4,9 mio. Dit weerstandsvermogen wordt vooralsnog gereserveerd als buffer om de continuïteit van de onderneming te waarborgen.

Naar de toekomst toe zal de transformatie van WAA overall de komende jaren verder vorm en inhoud krijgen. Dit zal naar verwachting onverminderd een grote impact hebben op zowel operationeel als sociaal en economisch terrein binnen de gehele WAA-organisatie. Er wordt verder ge- en verbouwd, maar de winkel blijft wel open. Ook zal er de komende jaren druk blijven op de financiële exploitatie van WAA; oplopende kortingen op de rijksbijdrage Wsw door het Rijk en een licht verbeterende maar onzekere economische situatie blijven naar verwachting ook voor de komende jaren beeldbepalend. De uitdagingen waar WAA voor staat zijn niet gering maar bieden ook kansen. Kansen die WAA kan maar ook nadrukkelijk wil pakken in en voor het belang van waar het allemaal om gaat: het belang van de mensen die op hen zijn aangewezen voor het hebben van werk.

1.1 Programmaverantwoording

1.1.1 Doelstelling van WAA

De doelstelling van WAA is het - voor en namens de deelnemende gemeenten - als Gemeenschappelijke Regeling uitvoering geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Participatiewet onderdeel Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) in de regio Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

1.1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

In de Wsw en (vanaf 2015) de Participatiewet is bepaald dat de regie en uitvoering van de Wsw bij gemeenten ligt. De deelnemende gemeenten van het Schap bepalen in en middels het Schap gemeenschappelijk de koers. Het Schap is het centrale steun- en coördinatiepunt voor de drie deel-nemende gemeenten om de Wsw concreet vorm en inhoud te geven. In het verlengde is de 100% deelneming en uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, voor en namens het Schap, de integrale uitvoerder voor de Wsw voor de gemeenten Venlo, Beesel en Bergen. Deze uitvoeringsmodaliteit is van kracht tot en met 2017.

In 2015 is, als gevolg van de nieuwe ontwikkelingen voor de uitvoering van de Wsw onder de Participatiewet, een begin gemaakt met een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de huidige governancestructuur van de WAA organisatie in relatie tot de gehele aansturing en uitvoering van de Wsw door zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie. Hangende de actualisatie van de koers van WAA is dit eind 2015 on hold gezet. In het licht van de laatste ontwikkelingen t.a.v. actualisatie van de koers zal dit project naar verwachting eind 2017 en/of begin 2018 weer ter hand worden genomen. In afwachting daarvan wordt voor het Schap (vooralsnog) uitgegaan van een situatie als going concern.

1.1.3 Beleidsvisie van het bestuur

Het beleid van zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv is vanaf 2008 onveranderd en primair gericht op het, in opdracht van de deelnemende gemeenten, voor alle personen in de regio Venlo die via Participatiewet/ Wsw op haar zijn aangewezen, passende arbeid te realiseren in een zo veel als mogelijke reguliere arbeidsomgeving.

Het Schap dient haar maatschappelijke doelstelling te realiseren met inachtneming van en in overeenstemming met belangrijke strategische (maatschappelijk aanvaarde) uitgangspunten zoals rechtmatig, doelmatig en integer handelen en op een voor alle participanten transparante wijze verantwoording afleggen over het door haar gevoerde beleid en de resultaten hiervan.

Vanaf medio 2014 is door de gemeenten middels "Samen groeien" de strategische koers voor WAA aangegeven. In lijn met die strategische koers en de in "Samen Groeien" verder aangegeven strategische uitgangspunten door de gemeenten, heeft WAA in 2014 een strategisch beleidsplan "Samen Anders!" vastgesteld waarin concreet is aangegeven op welke wijze concreet invulling gegeven zal worden aan de uitvoering van de strategische koers. Zoals gebruikelijk wordt het strategisch beleid van WAA periodiek in een review door het management, het Bestuur en de Raad van Commissarissen afgezet tegen de nieuwste ontwikkelingen en herijkt. In lijn met de eind 2016 geactualiseerde uitgangspunten en kaders is onderstaande visie en missie van kracht en vastgesteld:

- Missie: WAA groep voegt waarde toe aan haar opdrachtgevers door de inzet van SW-medewerkers.
- Visie: WAA groep is dé professionele organisator van duurzaam werk voor SW-medewerkers bij reguliere bedrijven in de regio Noord-Limburg.

Visie en missie moeten leiden tot een WAA-organisatie waarin onderstaande strategische items centraal staan:

- Heeft sociaal en financieel renderende strategische allianties en co-creaties met het regionale bedrijfsleven en overheden.

- Realiseert voor haar SW-medewerkers duurzame plaatsingen in groepen bij opdrachtgevers.
- Ambieert samen met haar Sw-medewerkers ontplooiing gericht op maximale loonwaarde.
- Is een proces- en resultaatgerichte organisatie waarin met plezier gewerkt wordt.

Naast het periodiek kritisch kijken naar en eventueel herijken van de visie en missie door de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, is in 2016 de gehele strategische koers voor de gehele WAA-entiteit door het Bestuur in samenspraak met de deelnemende gemeenten, meermalig tegen het licht gehouden. Hierbij is de koers verder geactualiseerd en op enkele punten "gefinetuned" en nader ingevuld naar de nieuwste stand van zaken op het gebied van wet- en regelgeving rondom arbeidsparticipatie voor de brede doelgroep "mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt" én naar de nieuwste strategische, tactische en operationele inzichten en ontwikkelingen t.a.v. het gehele arbeidsmarktbeleid zoals gemeenten dat vorm en inhoud wensen te geven voor de regio Noord-Limburg.

De bestuurlijke actualisatie van de strategische koers heeft geleid tot onderstaande door het Bestuur vastgestelde, bijgestelde strategische uitgangspunten en beleidslijnen die vanaf 2017 en verder van belang zijn:

1. Voor de bepaling van de strategische beleidskeuzes van de WAA groep is de uitvoering van de participatiewet –zowel op regionaal als op lokaal niveau- maatgevend. Het Werkgevers Servicepunt (WSP), bestuurd vanuit het Werkbedrijf en de in het WSP samenwerkende partners, is in deze strategie vanuit (semi-)overheidszijde het regie- en coördinatiecentrum voor de arbeidsmarkt regionale vraagstukken van vraag- en aanbod.
2. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beschut werk wordt per 1 januari 2018 geheel in handen van de deelnemende gemeenten gelegd. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor het aanbod van werkplekken aan SW-medewerkers die woonachtig zijn in hun gemeente. Bij het overdragen van deze verantwoordelijkheid gelden de volgende aspecten:
 - Bij de definitie 'beschut werk' gaat het om SW-medewerkers met een loonwaarde van 40% van minimumloon of lager;
 - De gemeenten kunnen zelf werkplekken organiseren of deze inkopen bij andere organisaties;
 - De SW-medewerkers blijven in dienst bij de WAA-groep die per 1 januari 2018 voor deze groep alleen als pay-roller/HR-dienstverlener optreedt. De WAA groep vraagt voor deze vorm van dienstverlening aan de gemeente een marktconform tarief.

De WAA-groep heeft haar fysieke voorzieningen als aanbieder van beschut werk per 1 januari 2018 volledig afgebouwd. Het is van belang om te benadrukken, onder de randvoorwaarde dat dit punt gerealiseerd wordt, dat de WAA-groep zich geheel ombouwt tot een sociaal detachingsbedrijf. De andere activiteiten worden volledig vervreemd dan wel afgestoten. Door de vervreemding van meer hoogwaardig werk naar het vrije bedrijfsleven en de transitie van centraal beschut werk naar decentraal resp. naar Huizen van de Wijk in Venlo en Werk in Buurten in de kernen van Beesel en Bergen, krimpt de WAA-organisatie in de tijd en zal de centrale productie- en dienstenorganisatie geleidelijk worden af- en omgebouwd. De effecten hiervan op de organisatie WAA zijn vertaald in de begrotingen vanaf 2015.

De rechten en plichten van de huidige SW-medewerkers blijven gehandhaafd. Vanuit financieel perspectief is hierbij nog van belang aan te geven dat, omdat vanaf 1 januari 2018 de deelnemende gemeenten (Beesel, Bergen en Venlo) in financiële zin dan volledig zelf verantwoordelijk zijn voor een grote groep Wsw medewerkers en het deel van de huidige verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage aan WAA dat gebaseerd is op de aantallen SW-medewerkers van hun gemeenten, vanaf 1-1-2018 hiermede gecorrigeerd wordt.

3. Bij de uitvoering van de participatiewet kan het WSP het detacheren van werkzoekenden als instrument inzetten bij de werkgeversdienstverlening. De WAA-groep kan voor de invulling van die detachingsopgave zorgdragen maar zal dit alleen doen op nadrukkelijk verzoek van haar deelnemende gemeenten én na expliciete toestemming van het Bestuur. Primair is en blijft WAA als kerntaak zich richten op het zich verder ontwikkelen van een sociaal detachingsbedrijf voor sec de Wsw-ers.

4. De gemeente Beesel stuurt vanaf medio 2016 in directe zin haar eigen SW-medewerkers 'groen' zelf aan. Een optie die de gemeente Venlo eind 2016 in onderzoek heeft genomen en waarvan is

aangegeven dat ook deze gemeente in 2017 deze stap wil zetten. Een dergelijke optie past goed in het bestaande gedachtegoed van 'Samen Groeien/Samen Anders'.

5. Hangende de verdere actualisatie van de koers van WAA eind 2016, en als follow up hierop de bestuurlijke verkenning van alternatieven t.a.v. de inrichting en uitvoering van de gehele WAA organisatie in lijn met de laatste actuele ontwikkelingen zoals eerder genoemd, zal er geen verdere formele samenwerking tussen de SW-bedrijven in de arbeidsmarktregio Noord-Limburg (NLW-groep, Intos en WAA-groep) worden verkend. Bedrijfsmatige samenwerking om tot kostenreductie en/of kwaliteitsverbetering te komen, is wel mogelijk.

1.1.4 Ontwikkelingen ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling

In 2016 is o.b.v. bestuurlijke afspraken binnen de gemeente Venlo de bestuurlijke samenstelling van de Gemeenschappelijke Regeling gewijzigd ten opzichte van 2015. De invulling van de functies van penningmeester als secretaris zijn ongewijzigd maar het voorzitterschap van WAA Venlo e.o. is vanaf ongeveer medio 2016 anders bemenst.

Eind 2015 is, als gevolg van de wijzigingen in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) per 31-12-2015, de personele bezetting van het Algemeen en Dagelijks Bestuur tegen het licht gehouden. Sinds november 2015 bestaat het Bestuur van het Schap uit;

- een Algemeen Bestuur dat bestaat uit een voorzitter, penningmeester en secretaris die benoemd zijn door, voor en namens de colleges uit de drie in het Schap WAA Venlo e.o. deelnemende gemeenten;
- een Dagelijks Bestuur dat bestaat uit een voorzitter die wordt afgevaardigd uit het algemeen bestuur en twee adviseurs, waarbij de twee adviseurs sec een adviserende stem hebben in het dagelijks bestuur.

De bestuurlijke inrichting voldoet op deze wijze geheel aan alle vigerende bepalingen zoals die in de WGR van kracht zijn.

Zoals al is aangegeven is eind 2013 al door het Bestuur van het Schap onderkend dat de sterk veranderende omgeving rondom de Wsw en het hele sociale domein in combinatie met een andere koers en beleid van WAA overall, andere eisen stelt aan de bestuur- en governancestructuur van de hele organisatie WAA. Een proces dat in 2014 projectmatig is opgepakt maar on hold is gezet hangende de actualisatie van de strategische koers en eind 2016 ingezette verdere verkenning naar een nieuwe, aan de nieuwste inzichten en ontwikkelingen aangepaste, bestuurlijke en operationele constellatie van WAA overall.

Last but not least: herindeling van gemeenten is momenteel in de regio Noord Limburg geen issue maar het is natuurlijk in de toekomst zeker niet uit te sluiten dat in het Schap deelnemende gemeenten, direct of indirect toch ooit weer betrokken zijn en/of (wederom) worden bij volgende gemeentelijke herindelingen. Herindelingen die direct relevant kunnen zijn voor de bestuurlijke constellatie en/of het directe verzorgingsgebied van WAA Venlo e.o.

1.1.5 Ontwikkelingen in de Wsw

Met ingang van 1-1-2015 is de Wsw opgegaan in een nieuwe, veel meer omvattende Participatiewet. Binnen de Participatiewet wordt de Wsw afgebouwd ten gunste van andere regelingen, doordat er vanaf 1-1-2015 geen instroom in de Wsw meer mogelijk is.

De Participatiewet zorgt voor een sluitende aanpak van alle vraagstukken rondom werk, inkomen en zorg voor mensen die om welke reden dan ook en al dan niet tijdelijk en/of permanent een steuntje in de rug nodig hebben. De wet heeft de gemeenten aangewezen om vanaf 1-1-2015 in gezamenlijkheid binnen een arbeidsregio als de enige, centrale regiehouder en regievoerder voor het hele sociale domein.

De Wsw is onder de Participatiewet zowel inhoudelijk als budgettair één van de onderdelen in de nieuwe wet en kent derhalve geen apart budget meer voor de financiering van de doorlopende verplichtingen uit de Wsw. De Wsw-middelen zijn wel nog apart zichtbaar, maar niet meer apart gealloceerd, en vormen een integraal en niet geormerkt deel van het totale participatiebudget dat

Deel van de Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 6 juni 2017

gemeenten ontvangen voor de gehele - sluitende - keten van instrumenten rondom mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Dit past in het doel van de wet die, a) ontschotting van mensen en middelen beoogt, en b) beoogt "meer te doen met minder middelen". In 2014 heeft het Rijk hiervoor eerste stappen, en in 2015 en 2016 steeds volgende stappen, gezet en het participatiebudget jaarlijks verder verlaagd. Naar verwachting zal deze ontwikkeling zich in 2017 en volgende jaren tot en met 2020 doorzetten en zal het jaarlijks verder invoeren van de nieuwe wet samen blijven gaan met een structureel lagere financiering voor zowel de Wsw als het hele gemeentelijke sociale domein voor een langere termijn.

1.1.6 Programma sociale werkvoorziening

Het Schap kent in zijn begroting en jaarrekening één programma. Dit is het programma Sociale werkvoorziening. Alle processen van het Schap, inclusief alle ondersteunende processen zoals bestuur, financieel en operationeel beheer e.d., zijn gericht op dit programma, zijnde het verzorgen van de uitvoering Wsw voor de deelnemende gemeenten.

1.1.6.1 Algemeen

Vanaf 1-1-2015 is de Wsw opgegaan in de participatiewet en is daarmee zowel inhoudelijk als financieel één van de onderdelen in de nieuwe wet. Ondanks dat de Wsw één geheel is met alle andere arbeidsmarkt-toeleidings-instrumenten binnen een overall en ontschot gemeentelijk budget, zijn in de nieuwe participatiewet veel bepalingen vanuit de oude Wsw één op één doorgezet. Zo worden in de participatiewet wettelijk kaders aangegeven waarbinnen het aandeel van de Wsw in het totale nieuwe budget wordt vastgesteld door het Ministerie van SZW.

Door dit Ministerie wordt aan de hand van op gemeentelijk en landelijk niveau jaarlijks geactualiseerde en op actuariële basis bepaalde blijf- en uitstroomkansen binnen de Wsw het budgetdeel voor de Wsw in het totale landelijke participatiebudget vastgesteld waarna onderstaande variabelen hiervan worden afgeleid:

- Het aantal medewerkers, uitgedrukt in arbeidsjaren (AJ) resp. standardeenheden (SE), dat landelijk via de sociale werkvoorziening bekostigd wordt;
- Een vast budget per standardeenheid;
- De "omrekenverhouding" SW-medewerkers, uitgedrukt in Full Time Equivalent (FTE), naar arbeidsjaren resp. standardeenheden, kenbaar gemaakt aan de afzonderlijke bestuurlijke eenheden middels een uitvoeringsbeschikking. In 2016 is (conform voorgaande jaren) de volgende omrekenfactor vastgesteld:
 - Licht gehandicapt 1,00
 - Middel gehandicapt 1,00
 - Zwaar gehandicapt 1,25

Het Wsw-budgetdeel in het totale participatiebudget wordt jaarlijks op het niveau van de afzonderlijke gemeenten vastgesteld en minimaal 1x per jaar herzien. Elke gemeente heeft zijn eigen budgettoekenning voor de Wsw en hiervan afgeleide taakstelling en is zelf hiervoor verantwoordelijk. Onder- en overbenutting van het Wsw-budgetdeel is dan geheel voor eigen risico en rekening van de gemeente zelf.

Het Schap voert namens de deelnemende gemeenten de Wsw uit en bewaakt met, voor en namens de individuele gemeenten voor hun rekening en risico de Wsw-taakstelling van elke individuele gemeente.

1.1.6.2 Sociaal beleid

Het sociale beleid van het Schap is nader uitgewerkt in onderstaande concrete aspecten waarbij de doelstellingen vertaald zijn in concreet meetbare termen als:

- Een beleid gericht op uitstroom van Wsw-medewerkers naar het reguliere bedrijfsleven, rekening houdend met de individuele wensen en mogelijkheden van eenieder.
- Binnen de zeer beperkte maar toch nog aanwezige, mogelijkheden van het Schap zorgen voor een optimale invulling van de jaarlijks door gemeenten resp. het Rijk aangegeven taakstelling.

Plaatsingen, in- en uitstroom

Het verloop van het aantal geplaatste fte (incl. Begeleid werken) is als volgt:

	2016	2015	2014
Beginstand	777,9	827,2	803,1
Bij: instroom	0,0	0,0	83,2
Bij: toename a.g.v. verhuizingen en wijzigingen van handicapcode	8,0	4,5	0,0
Af: uitstroom naar reguliere arbeid	0,0	0,0	0,0
Af: uitstroom overige	46,5	53,8	59,1
Eindstand	739,4	777,9	827,2

Als gevolg van de m.i.v. 1 januari 2015 in werking getreden Participatiewet vindt, behoudens naadloze overnames c.a. a.g.v. verhuizingen, geen instroom van Wsw meer plaats.

In onderstaande tabel is zichtbaar hoe de doelstelling "van binnen naar buiten", rekening houdend met de moeilijke markt voor externe plaatsingen, per ultimo van het jaar is ingevuld.

Bezetting per werksoort in fte, ultimo boekjaar	2016	%	2015	%	2014	%	2013	%
- Beschut werken intern/in buurten	327	44	368	47	397	48	403	50
- Beschut werken extern	135	18	200	26	226	27	202	25
- Werken op locatie	85	12	61	8	63	8	59	8
- (Indiv. en groeps-) detacheringen	139	19	89	11	79	10	74	9
- Begeleid werken	53	7	60	8	62	7	65	8
Totaal	739	100	778	100	827	100	803	100

Inspanningen van de WAA om mensen "van binnen naar buiten" te plaatsen middels detachering zijn in 2016 wederom succesvol geweest ondanks de moeilijke marktomstandigheden. WAA blijft zich in de komende jaren onverminderd richten op detachering.

Ook in 2016, evenals in voorgaande jaren, heeft geen door- en uitstroom van cliënten vanuit de Wsw naar reguliere arbeid plaatsgevonden. Werkgevers blijven, na invoering van de Wet Werk en Zekerheid in het achterhoofd, bijzonder huiverig om mensen met een Wsw-achtergrond in vaste dienst te nemen. De hoge risicoperceptie t.a.v. verzuim- en begeleidingskosten op dit punt is en blijft een moeilijk te doorbreken iets bij het vormen van een (voor-)oordeel hiervoor bij reguliere werkgevers. De vraag is of een nieuwe Wet en/of quoteringsregeling i.o. hierin iets verandert. Ook durft de Wsw-er zelf de stap vaak niet aan.

De Wsw-medewerkers die het Schap via WAA groep nv beschut intern geplaatst heeft, hebben gewerkt in de diverse activiteiten zoals Werken in opdracht, Document Services, de Beschutte omgeving intern, Medical Equipment (MEQ), Kwekerij, en bij interne stafafdelingen. De beschutte externe plaatsingen zijn gerealiseerd bij Kringloop, Schoonmaak en Groenvoorziening. De Postbezorging en een deel van de Groenactiviteiten zijn in 2016 reeds afgestoten. De Kringloop activiteit wordt per 1 januari 2017 afgestoten en het restant van Groen en Schoonmaak zal in de loop van 2017 worden afgestoten. Per 1-1-2018 zal dan de Beschutte omgeving intern worden overgedragen aan de gemeenten, zal de Kwekerij als interne beschutte omgeving worden vervreemd en zal het Werken in Opdracht intern worden afgebouwd en omgebouwd naar extern Werken op locatie. Hiermede zal dan de transformatie van WAA naar een sociaal duurzaam detacheringbedrijf voor Wsw-ers zijn afgerond.

Personeelsbezetting Wsw per handicapcategorie:

Gemiddeld (Incl. Begeleid werken)	2016		2015		2014	
	fte	%	fte	fte	fte	%
Licht	0	0	1,0	0	1,0	0
Matig	686,8	91	725,1	91	755,9	91
Ernstig	70,0	9	74,0	9	75,0	9
Totaal	756,8	100	800,1	100	831,9	100

In bovenstaande tabel is zichtbaar dat het % ernstig gehandicapten, evenals in voorgaande jaren, in 2016 constant is gebleven.

Personeelsbezetting Wsw per leeftijdscategorie:

Ultimo boekjaar (Incl. Begeleid werken)	2016		2015		2014	
	fte	%	fte	%	fte	%
Tot 25 jaar	4,8	1	13,5	2	15,8	2
25 t/m 34 jaar	105,8	14	114,4	15	120,0	14
35 t/m 44 jaar	130,5	18	150,1	19	154,7	19
45 t/m 54 jaar	242,5	33	262,6	34	273,9	33
55 jaar en ouder	255,8	34	237,3	30	262,8	32
Totaal	739,4	100	777,9	100	827,2	100

Het aantal medewerkers Wsw in de oudere leeftijdscategorieën is in 2016 fors gestegen ten opzichte van vorige jaren. Dit a) doordat er geen sprake meer is van instroom en b) door beperkte uitstroom van ouderen uit de Wsw. WAA en de Sw-Nederland vergrijst in een jaarlijks oplopend tempo, waarbij het tempo waarin binnen dit bij WAA en de Sw-Nederland van toepassing is, veel hoger resp. groter is dan in de rest van de samenleving. Met bijna 70% (!) van de werknemers die 45+ zijn en een maatschappelijk sterk verouderde maar wel ook in de nieuwe vanaf 2016 van toepassing zijnde Wsw-cao, die Wsw-ers nog steeds ongebreideld en ruim faciliteert om bijna volledig doorbetaald in deeltijd te gaan werken middels ruime VUT- en prepensioenregelingen, is vergrijzing een main issue dat bij WAA, evenals bij andere SW bedrijven, dagelijks speelt en een fors effect heeft op de dagelijkse operationele en financiële bedrijfsvoering.

Personeelsbezetting Wsw per gemeente:

Ultimo boekjaar (Incl. Begeleid werken)	2016		2015		2014	
	fte	%	fte	%	fte	%
Beesel	63,5	10	69,8	9	72,0	9
Bergen	93,1	12	95,3	12	100,1	12
Venlo	559,1	75	592,1	76	635,2	77
Totaal uit deelnemende gemeenten	715,7	97	757,2	97	807,3	98
Bij: niet deelnemende gemeenten	23,7	3	20,7	3	19,9	2
Totaal generaal	739,4	100	777,9	100	827,2	100

Als gevolg van het invoeren van de participatie wet in er vanaf 2015 is er geen instroom meer in de Wsw. Hierdoor krimpt de Wsw jaarlijks en is over- en onderrealisatie van budget/ taakstelling t.a.v. het Wsw deel voor gemeenten nadrukkelijk een onvermijdelijk risico. Met name is dit risico aanwezig voor kleinere gemeenten zoals Beesel en Bergen omdat de stuurmiddelen hier beperkter zijn.

Taakstelling Wsw en realisatie

De gemiddelde bezetting Wsw (incl. Begeleid werken) voor de deelnemende gemeenten in 2016 bedroeg 774,29 arbeidsjaren/SE.

Aantal Wsw-ers in Arbeidsjaren/ SE (gemiddeld):	2016	2015	2014
Werkelijk gerealiseerd totaal Schap in boekjaar	774,29	818,57	850,57
-/-aandeel niet deelnemende gemeenten in totaal	23,74	21,56	20,97
= Werkelijk gerealiseerd voor deelnemende gemeenten (A)	750,55	797,01	829,60
Totaal taakstelling in jaar van deelnemende gemeenten	795,36	834,03	870,31
-/- ingevuld door andere Wsw werkvoorzieningsschappen resp. door externen via PGB	38,69	35,67	40,11
= Door WAA in jaar in te vullen taakstelling voor deelnemende gemeenten (B)	756,67	798,36	830,20
Over(+) / onder (-) realisatie (A - B)	-6,12	-1,35	-0,60

Wederom is in 2016 sprake van onderrealisatie waarbij er wel forse verschillen zijn en blijven tussen de gemeenten onderling. Daar waar mogelijk heeft het Schap bijgestuurd maar, zoals al aangegeven, heeft het Schap zeer beperkte mogelijkheden en invloed op de ontwikkeling van de Wsw-bezetting, zowel overall als per individuele gemeente.

Door een stringent verzuimbeleid van WAA is het ziekteverzuim Wsw in 2016 licht gedaald naar 17,0% (2015: 17,5%). Ondanks deze daling ligt het verzuim ruim boven het landelijke gemiddelde voor de SW (2015: 12,5%). Reden om ook na 2016 hierop specifiek extra maatregelen te blijven nemen voor WAA!

1.1.6.3 Financieel beleid

Het jaar 2016 is afgesloten met een lager tekort € 3.275.000 dan was begroot, te weten € 4.310.000. Het exploitatietekort ad € 3.275.000 in 2016 wordt, naast een bijdrage uit bestemmingsreserves ad € 319.000, voor € 3.183.000 gedekt uit gemeentelijke bijdragen. Tevens vindt een toevoeging aan de bestemmingsreserve plaats ad € 746.000. Hierna resteert een tekort aan de gemeentelijke bijdragen ad € 519.000. Dit wordt conform bestuurlijke besluitvorming in mindering gebracht op de algemene reserve.

1.1.6.4 Bedrijfsvoering

Het Schap voert als Gemeenschappelijke Regeling, voor en namens de deelnemende gemeenten, de verplichtingen uit die voortvloeien uit de Participatiewet, nl. het onderdeel Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) in de regio Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Het Schap heeft de bedrijfsvoering hiervan overgedragen aan haar dochteronderneming WAA groep nv. Daarom is binnen het Schap sec geen sprake van bedrijfsvoering.

1.1.7 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

Doelmatigheid

Een publiekrechtelijke organisatie als WAA dient bij de uitvoering van haar publieke taak altijd en overal de (overheids-)taken die door de participanten in de regeling bij haar zijn neergelegd, zowel doelmatig als rechtmatig te opereren.

Het is in het kader van doelmatigheid een must en een noodzakelijke voorwaarde dat een uitvoeringsorganisatie al haar taken doelmatig (gericht op maximale doelrealisatie) uitvoert. Doelmatigheid veronderstelt hierbij dat alle toegewezen taken binnen de gestelde kaders adequaat worden uitgevoerd met in achtneming van alle vigerende wettelijke kaders en tegen voor deze participanten aanvaardbare kosten.

Doelmatig opereren ten aanzien van haar sociale opdracht betekent voor WAA het maximaal invullen van de taakstelling voor haar gemeenten. Het Schap heeft, evenals in voorgaande jaren, ook in 2016 deze doelmatigheidselementen binnen haar mogelijkheden maximaal ingevuld en derhalve op deze punten doelmatig gehandeld.

Doelmatig opereren in uitvoering betekent voor zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv de Wsw uitvoeren voor haar deelnemende gemeenten tegen voor deelnemende gemeenten aanvaardbare kosten en bijdragen. In "Samen Anders!" is dit i.c.m. het nieuwe beleid van WAA financieel vertaald voor de periode 2015-2020. Met name als gevolg van de eerdergenoemde te verwachten forse kortingen op het rijksbudget voor de uitvoering van de Wsw, wordt voor de begrotingsperiode 2015-2018 jaarlijks een gemiddeld tekort bij WAA verwacht van afgerond € 3,2 mio. In de begrotingen t/m 2020 is dit jaarlijkse tekort opgenomen. Dit tekort zal voortsnog jaarlijks worden gedekt door een (aanvullende) gemeentelijke bijdrage.

Ook in 2017 is onveranderd voor WAA van belang dat in het kader van doelmatigheid en hieraan verbonden kosten en bijdragen onderstaande in "Samen Groeien" en in de geactualiseerde koers bevestigde, verankerde randvoorwaarden in acht worden genomen:

- De werkwijze van het WAA bedrijf moet sober en doelmatig zijn: de uitgaven binnen de overige kosten worden hierop aangepast. Daar waar expertise of andere vormen van ondersteuning noodzakelijk is wordt contact gezocht met de drie deelnemende gemeenten; vacatures zouden dan ook over en weer kunnen worden uitgewisseld;
- WAA dient zo min mogelijk langlopende financiële verplichtingen aan te gaan. Daar waar dit onverhoopt toch aan de orde zou kunnen en moeten zijn vanuit bedrijfsvoering, wordt dit vooraf afgestemd en besloten in samenspraak met de deelnemende gemeenten. Dit om eventuele staartverplichtingen als gevolg van een mogelijke mismatch tussen eisen en wensen van een sterk veranderende WAA-organisatie en kosten uit lopende contracten en investeringen te minimaliseren;
- Binnen de huidige financiële positie van zowel WAA als gemeenten zal een substantieel bedrag inzetbaar worden gemaakt om de beoogde transitie te maken, waardoor de WAA "fit" wordt en een kostenstructuur krijgt die past bij een veranderende maar ook krimpende organisatie. De gehele ombouw en transitie van de entiteit WAA zal gecontroleerd en geconditioneerd gebeuren met oog voor organisatorische en financiële stabiliteit en continuïteit van de organisatie WAA én haar participanten. Inzet van eigen én aparte frictie middelen moet gebeuren rekening houdende met en binnen de bestaande financiële mogelijkheden van zowel WAA als de deelnemende gemeenten en onder genoemde randvoorwaarden.

WAA blijft in dit proces ten aanzien van doelmatigheid jaarlijks streven naar evenwicht tussen doel en de hieraan verbonden kosten en bijdragen, in samenwerking met de deelnemende gemeenten. Doel is om middels een combinatie van mogelijkheden het resultaat op bedrijfsvoering bij de WAA jaarlijks te verhogen en daardoor de kortingen op de rijksbijdrage Wsw op te vangen met als gevolg de gemeentelijke bijdragen te beperken.

Doelmatigheid is en blijft altijd voor WAA van belang en zal intern periodiek worden gemeten en getoetst aan de hand van vooraf benoemde prestatie-indicatoren. Via maandrapportages, jaarrekeningen, begrotingen maar ook kwartaalberichten en maandelijkse dashboards worden

periodiek alle voor de sturing en bedrijfsvoering relevante indicatoren op een eenduidige en transparante wijze periodiek aan alle belanghebbenden bij WAA gepresenteerd.

Naast eigen indicatoren wordt doelmatigheid bij het Schap en haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv jaarlijks getoetst door de gerealiseerde doelen en de daarbij behorende kosten voor de uitvoering van de Wsw af te zetten tegen beschikbare branchegegevens. Dit, tezamen met een duidelijke periodieke (interne) verantwoording en toelichting op resultaten en van nature ingebouwde interne en externe controles, zorgt voor een informatieverzorging die de vereiste (bestuurlijke) transparantie waarborgt. WAA heeft altijd al doelmatigheid hoog in haar vaandel staan en zal op dit punt de ingezette lijn blijven volgen.

Rechtmatigheid

Het afleggen van verantwoording naar alle participanten, transparantie in doen en laten en rechtmatigheid zijn de uitgangspunten voor al het handelen en als zodanig benoemd door WAA.

Omdat het afleggen van verantwoording en transparantie voor WAA altijd al van groot belang was en ook blijft, en het Schap het belang van Sisa en de informatie die hieruit naar voren kwam, onverminderd onderschrijft, zijn – ondanks het ontbreken van een wettelijke verplichting hiervoor – in 2016 wederom de van toepassing zijnde Sisa-gegevens door WAA integraal opgenomen in de jaarrekening. De Sisa-gegevens blijven een vast onderdeel van controle voor onze externe accountant.

De accountant geeft middels de accountantsverklaring aan in hoeverre WAA heeft voldaan aan de eisen van financiële en sociale rechtmatigheid:

- De financiële rechtmatigheid wordt getoetst door te controleren in hoeverre alle uitgaven binnen de kaders van de genoemde wettelijke regelingen vallen **én** of deze passen binnen wettelijke bepalingen voor verslaggeving (gemeentelijke comptabiliteits-voorschriften), financiering (wet FIDO), etc. Vanaf den beginne heeft WAA steeds ruimschoots aan de gestelde rechtmatigheidseisen voldaan en ook in 2016 is dit het geval. WAA blijft ook in de toekomst streven om steeds aan deze eisen te voldoen maar kan geen garantie hiervoor geven. Dit omdat het Rijk jaarlijks wet- en regelgeving aanpast zonder rekening te houden met praktische (on)mogelijkheden. Hierdoor is het risico van subsidiekorting altijd latent aanwezig.
- De sociale rechtmatigheid wordt getoetst door te controleren of WAA heeft voldaan aan de personele eisen zoals die door het Rijk in de Wsw heeft neergelegd.

WAA richt zich vanaf 2014 onverminderd nog sec op de uitvoering van de Wsw. Behoudens de inzet van mensen uit de participatiewet binnen werkobjecten á la Wsw, zijn geen andere doelgroepen dan Wsw in behandeling bij WAA. De resultaten (i.c. kosten en opbrengsten) die door WAA gegenereerd worden, worden geclassificeerd als publiekrechtelijk. De publieke activiteit van WAA vloeit namelijk per definitie voort uit de Wsw. Mocht er sprake zijn van activiteiten die niet hieraan direct of indirect gerelateerd zijn, worden deze steeds zowel operationeel als financieel nadrukkelijk gescheiden van de Wsw. Op deze wijze voldoet WAA aan de eisen die de Wsw stelt en is de scheiding Wsw - overige activiteiten en public - en private financiering duidelijk verankerd in de (administratieve) organisatie van de gehele WAA-organisatie. De accountant heeft in 2016, wederom, vastgesteld dat ook op dit punt de WAA-organisatie voldoet aan de administratief organisatorische eisen die op dit punt van belang zijn.

1.1.8 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Het dagelijks bestuur stelt u voor de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening vast te stellen.

1.2 Paragrafen

1.2.1 Algemeen

Het bestuur heeft in de bestuursvergadering van 15-9-2010 bepaald dat eventuele toekomstige positieve exploitatiesaldi tot een niveau van € 6,5 miljoen zullen worden gereserveerd en worden toegevoegd aan het vrij beschikbare eigen vermogen van de entiteit WAA in de vorm van algemene reserves. Het vrij beschikbaar vermogen wordt aangemerkt als weerstandsvermogen voor de entiteit WAA als geheel (Schap incl. WAA groep nv en andere verbonden (werk)maatschappijen). Als gevolg van de vanaf 2014 bijgestelde strategische koers van WAA veranderen jaarlijks zowel de activiteiten als het (bijbehorende) risicoprofiel van WAA groep fundamenteel ten opzichte van de situatie zoals die in 2010 nog aan de orde was. Het eerder bepaalde risicoprofiel en daarbij eerder behorende weerstandsvermogensniveau van € 6,5 mio verandert hierdoor ook. Bedrijfsrisico's worden regelmatig gemonitord en het daarbij behorende noodzakelijke weerstandsvermogen wordt in kaart gebracht en zo nodig bijgesteld. Vooralsnog is de verwachting dat in de nieuwe situatie en gedurende de transitieperiode een vermogensniveau van € 3 mio overall voldoende is om de eerste risico's binnen WAA zelf te kunnen opvangen. De deelnemende gemeenten zijn zich ervan bewust en zijn bereid bij grotere calamiteiten bij te (moeten) springen.

Onderstaand een overzicht van de kengetallen zoals genoemd in art. 11 van BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten):

Jaarrekening 2016	Verloop van de kengetallen		
	Werkelijk 2016	Begroting 2016 na wijzig.	Werkelijk 2015
Netto schuldquote	-8%	-12%	-8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	16%	12%	14%
Solvabiliteitsrisico	27%	31%	33%
Structurele exploitatieruimte	-3%	-4%	2%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

1.2.2 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing

Het Schap kent zowel risico's als publiekrechtelijke organisatie als risico's vanuit het ondernemerschap omdat zij volledig aandeelhouder is in de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv. De verschillende risico's die het Schap loopt, zijn onderstaand weergegeven.

1.2.2.1 Risico's voor het Schap als publiekrechtelijke organisatie

De risico's die het Schap loopt als publiekrechtelijke organisatie zijn vanaf 2015 oplopende ten opzichte van jaren. Meer en meer worden namelijk de financiële risico's voor de uitvoering van de Wsw a.g.v. de reeds lopende maar ook verder aangekondigde Rijksbezuinigingen voor de komende jaren, vanuit het Rijk naar de SW bedrijven resp. in haar deelnemende gemeenten verlegd. In combinatie met de verdere uitrol van de Participatiewet, drukt dit een forse stempel op de toekomstige vorm, inhoud en financiering van de Wsw.

Vanaf 2014 heeft het Bestuur van WAA Venlo e.o. middels "Samen Groeien" en in het verlengde hiervan "Samen Anders!" nadrukkelijk een financieel kader voor WAA bepaald. Hierin is

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 6 juni 2017

aangegeven dat er in financiële zin een sterke verbetering van het bedrijfsresultaat vanaf 2015 t/m 2020 moet worden gerealiseerd om het effect van de oplopende kortingen op de rijksbijdrage Wsw vanaf 2015 te dempen. Al vanaf 2015 wordt deze koers van WAA minimaal jaarlijks herijkt. Zoals al aangegeven is eind 2016 de volgende stap in dit kader gezet. De financiële vertaling hiervan wordt naar verwachting op zijn vroegst medio 2017 zichtbaar. Ondanks dat nu niet helemaal duidelijk is wat het financiële effect zal zijn van de herijking van de koers, blijft het evident dat het niet geheel of gedeeltelijk slagen van deze aanvullende maatregelen direct een effect zal hebben op de exploitatie van zowel WAA groep nv als WAA Venlo e.o., en inherent hieraan is dit een financieel risico voor WAA Venlo e.o.

1. Risico's uit hoofde van de Wsw

De grootste opbrengstpost voor WAA blijft bestaan uit vergoedingen voor uitvoering van de Wsw die door de centrale rijksoverheid wordt vastgesteld. Zeker in het licht van de reeds aangekondigde rijksbezuinigingen op het Wsw-deelbudget voor de periode 2015-2020 is een forse korting op de rijksbijdrage Wsw meer een gegeven en meer dan een risico. Het is echter zeker niet uit te sluiten dat de rijksbezuinigingen op de Wsw en het hele terrein van gesubsidieerde arbeid verder zullen gaan dan tot nu toe is aangenomen. Dit is nadrukkelijk een risico voor zowel WAA als haar deelnemende gemeenten!

Daarnaast is en blijft het een gegeven dat de rijksvergoedingen worden bepaald in een landelijke, politieke omgeving die veranderlijk is en waar maatschappelijke waarden vaker prevaleren boven bedrijfseconomische rationaliteit. Ook dit is een risico.

Het zal duidelijk zijn dat alle veranderingen in de inhoud, vorm en structuur rondom de uitvoering van de Wsw over de volle breedte zowel uitvoerings- als financiële risico's met zich mee kan brengen. "Uitloop- en inloop-" resp. transformatierisico's die er kunnen zijn in de ver- en ombouwfase bij bestaande modaliteiten maar ook nieuwe risico's die nu nog niet of nauwelijks onderkend zijn maar in de (nabije) toekomst manifest kunnen worden in nieuwe werkwijzen en/of structuren en uitvoeringsmodaliteiten.

Last but not least kent de Wsw-uitvoering onder de nieuwe Participatiewet een risico t.a.v. uitvoering Wsw voor het Schap. Gemeenten hebben in "Samen Groeien" en "Samen Anders!" in 2014 aangegeven de Wsw integraal via het Schap te laten uitvoeren. Tot en met 2017 zal dit ook het geval blijven, maar met de bestuurlijke verkenning en de voorgenomen besluitvorming van de gemeente Venlo hieromtrent, staat dit voor de volgende jaren nadrukkelijk ter discussie en het is zelfs waarschijnlijk dat gemeenten uiteindelijk anders zullen besluiten. Daarnaast is in de Participatiewet aangegeven dat de Wsw vanaf 2015 geen instroom meer zal kennen en derhalve zal deze regeling worden afgebouwd. Door de afbouw van de Wsw krimpt de Wsw-bezetting van het Schap waardoor huidige schaalvoordelen in de uitvoering teruglopen en zelfs geheel of gedeeltelijk wegvallen waardoor de exploitatie van het Schap en/of haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv onder druk komt te staan.

2. Risico's naar aanleiding van gemeentelijke herindeling

Het herindelingsproces in de regio Noord-Limburg is voorlopig niet aan de orde maar daarom niet minder belangrijk. Dit proces is direct van belang voor WAA omdat een mogelijke verkleining van het Wsw-verzorgingsgebied kan leiden tot een geringer gemeentelijk draagvlak via een lager aanbod van SW-geïndiceerd personeel. Hierdoor kan de bedrijfsvoering (nog) sterker onder druk komen te staan terwijl de financiële draagkracht onder de onderneming WAA kleiner wordt. Hierdoor kunnen in de toekomst activiteiten onder druk komen te staan. De risico's voor WAA vanuit deze optiek zijn bijna niet in te schatten maar daarom niet minder aanwezig.

3. Demografische risico's

Het maatschappelijk probleem van een vergrijzende samenleving gaat vanzelfsprekend niet aan WAA voorbij. Sterker nog: een analyse van het SW-personeelbestand van WAA geeft aan dat deze problematiek zich bij WAA nog veel nadrukkelijker zal manifesteren dan gemiddeld. De gemiddelde leeftijd van het personeel is in elk opzicht hoger dan het gemiddelde in den lande. Een stijging van de gemiddelde leeftijd gaat gepaard met hogere uitvoeringskosten. Hierbij valt dan onder andere te denken aan hogere loonkosten per fte (meer functie-eindlonen) en hogere prepensioenkosten en vervangingskosten doordat meer gebruik gemaakt wordt van seniorenregelingen e.a.

Op nationaal niveau wordt er steeds nadrukkelijker nagedacht over maar ook gewerkt aan diverse maatregelen om werknemers langer in het arbeidsproces te houden. In de nieuwe Cap voor zowel

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 6 juni 2017

Wsw- als niet-Wsw-personeel is deze beweging echter slechts mondjesmaat zichtbaar: seniorenregelingen en FPU-achtige modellen worden niet om- en afgebouwd en kennen hele lange uitlooptermijnen voor zittend personeel en stimuleren zo medewerkers eerder om op relatief jonge leeftijd te stoppen met werken dan andersom. Dit omdat deze regelingen nog steeds gepaard gaan met financieel aantrekkelijke voorwaarden voor de medewerker. Nog los van het sterk kostenverhogende effect van deze maatregelen voor de individuele bedrijven, zal duidelijk zijn dat bovenstaande ontwikkelingen een risico vormen voor de bedrijfsvoering van WAA.

4. Fiscale risico's

Vanaf 2016 is een breed en integraal vennootschapsbelastingmodel voor publiekrechtelijke organisaties van toepassing. Alle activiteiten die via het principe van volkomen concurrentie in een reguliere marktomgeving opereren, worden hierbij gezien als vanaf 2016 belast met vennootschapsbelasting (Vpb). Hierbij maakt het dan niet uit of e.e.a. vanuit het privaatrechtelijke of publiekrechtelijk regime is georganiseerd; het doel i.c.m. de aard van de activiteiten is dan bepalend voor de belastingplicht. WAA als Gemeenschappelijke Regeling en als overheids-nv met haar werkactiviteiten valt onder de bepalingen van de nieuwe Wet Vpb. In deze nieuwe wet zijn diverse vrijstellingen opgenomen o.a. voor zgn. Wsw-uitvoerders. Vooralsnog opteert WAA in de Wet "Vpb voor overheidsbedrijven" als uitvoerder van een hogere overheidsopdracht, zijnde uitvoering Wsw en zonder winstoogmerk, voor deze formele en materiële vrijstelling in de nieuwe wet. Maar ondanks dat e.e.a. wel al i.s.m. fiscalisten is uitgekristalliseerd, is er eind 2016 nog geen formele goedkeuring van de Belangdienst op dit standpunt waardoor er vooralsnog geen absolute zekerheid hieromtrent is. Hierdoor loopt WAA (en haar deelnemende gemeenten) het risico dat mogelijke overschotten van het Schap en WAA groep nv in de toekomst worden 'afgeroomd' met vennootschapsbelasting.

5. Financieringsrisico's

In de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheid) is onder andere opgenomen dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in hun begroting een treasurystatuut moeten opnemen, waarin een uiteenzetting wordt gegeven van de risico's met betrekking tot treasurybeheer. Voor een uiteenzetting van deze risico's wordt verwezen naar de toelichting onder 'Financiering'.

1.2.2.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap

Door de juridische splitsing vanaf 1-1-2004 loopt het Schap als Gemeenschappelijke Regeling geen directe risico's uit hoofde van het ondernemerschap. Als 100% aandeelhouder in WAA groep nv loopt het Schap deze risico's natuurlijk wel. Immers, de resultaten van WAA groep nv zullen, via de waardering van de deelneming in de nv, een effect hebben op de resultaten van het Schap. Het risico dat voortvloeit uit het ondernemerschap is altijd iets wat blijft, en is inherent aan de structuur en afzetmarkten waarop WAA groep nv opereert.

Een ander risico vanuit die optiek is het gegeven dat met de vaststelling van de strategienota Samen Anders! de organisatie WAA nadrukkelijk de beweging van "binnen naar buiten" verder en in een oplopende, grotere omvang moet maken. Als door interne of externe (markt-) omstandigheden de invulling hiervan niet (helemaal) loopt conform afspraken en planning in Samen Anders!, kan en zal dit financiële gevolgen hebben voor zowel WAA als – in het verlengde hiervan – deelnemende gemeenten. Concreet is bij het opstellen van alle begrotingen vanaf 2015 uitgegaan van een groeiend opnamevermogen van Wsw-medewerkers door bedrijven in de regio tegen reële tarieven. Er is geen rekening gehouden met mogelijke negatieve arbeidsmarkt-ontwikkelingen zoals een teruglopende vraag, toenemende werkloosheid en/of nieuwe concurrentie voor WAA zoals bijv. Wajongers vanuit de Participatiewet.

Het Schap is eigenaar van alle (onder-)gronden, waar altijd en ondanks alle voorzorgsmaatregelen die men treft, milieurisico's aanwezig kunnen zijn. Dit ook omdat de wet- en regelgeving op dit gebied jaarlijks groeit en vanuit het principe "de vervuiler betaalt" er steeds meer vertaald wordt in regelgeving, uitbreiding in verslag- en regelgeving en in concrete heffingen. Ondanks het feit dat

WAA van mening is dat er momenteel geen sprake is van milieurisico's en/ of vervuiling van ondergronden c.a., in welke zin dan ook, is hier wel altijd een latent risico aanwezig.

Per 1 juli 2015 is de Wet Werk & Zekerheid (WWZ) ingegaan. Onderdeel van deze wet is de z.g. transitievergoeding bij onvrijwillig ontslag. Deze transitievergoeding kunnen zowel werknemers met een vast contract als werknemers met een tijdelijk contract ontvangen.

Ook werknemers die aaneensluitend 2 jaar ziek zijn geweest en uitstromen richting WIA/IVA kunnen aansluitend hierop recht uitoefenen op deze transitievergoeding. Ondanks dat medio 2016 door het Rijk is aangegeven dat alle al betaalde en toekomstige transitievergoedingen voor de laatste categorie vanaf 2019 bij het UWV kunnen worden gedeclareerd, is en blijft dit voor WAA groep nv als ondernemer een groot risico en een risico dat moeilijk beheersbaar is.

1.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

WAA Venlo e.o. heeft behoudens grond geen andere kapitaalgoederen. Derhalve is er geen sprake van onderhoud van kapitaalgoederen.

1.2.4 Financiering

WAA kent conform de wet FIDO een treasury statuut en geeft jaarlijks in een aparte paragraaf in de begroting een beschouwing van de rente en financieringsontwikkelingen zoals het Schap die verwacht. Uitgangspunt is hierbij dat er voldoende inzicht moet zijn in korte en langlopende financieringsrisico's van het Schap en op welke wijze het Schap deze risico's beheerst resp. beperkt. Indicatoren hiervoor zijn, naast het financieringsoverzicht, overzichten van leningenrisico's en renterisico's. Benchmarks hiervoor zijn de wettelijke criteria zoals die in de Wet FIDO zijn vastgelegd voor gemeenschappelijke regelingen.

Onderstaand zijn de kasgeldruimte en de renterisico's weergegeven. Deze overzichten zijn opgesteld volgens de voorschriften van de Wet FIDO. Uit beide overzichten blijkt dat het Schap in 2016 voldoet aan de hiervoor geldende normen.

Liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000

1^e kwartaal 2016

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo januari	-314	5	-309
ultimo februari	-1.160	39	-1.121
ultimo maart	0	1.556	1.556
(4) Gemiddelde van (3)			126
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.890
(6a) = (5 > 4)	Ruimte onder de KGL		2.016
(6b) = (4 > 5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2016		23.053
(8)	Percentage regeling		8,2%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.890

2^e kwartaal 2016

	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
Stappen (1-4)			
ultimo april	0	1.530	1.530
ultimo mei	0	1.446	1.446
ultimo juni	0	900	900
(4) Gemiddelde van (3)			1.292
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.890
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		3.182
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2016		23.053
(8)	Percentage regeling		8,2%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.890

3^e kwartaal 2016

	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
Stappen (1-4)			
ultimo juli	0	462	462
ultimo augustus	-1.080	5	-1.075
ultimo september	0	17	17
(4) Gemiddelde van (3)			-199
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.890
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		1.691
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2016		23.053
(8)	Percentage regeling		8,2%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.890

4^e kwartaal 2016

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	2012	2013	2014	2015	2016
	Bedragen x € 1.000					
(1)	Renteherziening	0	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	481	836	836	836	982
(3)	Renterisico	481	836	836	836	982
(4)	Renterisiconorm	4.525	4.644	4.815	4.684	4.611
(5a) = (4>3)	Ruimte onder risiconorm	3.689	3.808	3.979	3.848	3.629
(5b) = (3>4)	Overschrijding risiconorm	0	0	0	0	0
Berekening	Renterisiconorm					
(4a)	Totaal lasten boekjaar	22.623	23.221	24.075	23.421	23.053
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a x 4b/100)	Renterisiconorm boekjaar	4.525	4.644	4.815	4.684	4.611

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 6 juni 2017

Volgens art. 2 Wet Fido, betreffende de Regeling Schatkistbankieren voor decentrale overheden, dienen overtollige geldmiddelen in de schatkist te worden aangehouden. Als overtollige geldmiddelen worden bedragen aangemerkt boven 0,75% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 250.000. In 2016 heeft het Schap geen geldmiddelen boven dit minimum aangehouden.

1.2.5 Verbonden partijen

Het Schap is een Gemeenschappelijke Regeling die de Wsw uitvoert namens de hierin deelnemende gemeenten Beesel, Bergen en Venlo.

Het Schap is 100% eigenaar van WAA groep nv, gevestigd aan de Edisonstraat 8 te Venlo. WAA groep nv voert namens het Schap de Wsw uit op basis van een contract. Het huidige contract is verlengd en loopt tot en met 31 december 2017.

WAA groep nv heeft het jaar 2016 afgesloten met een overschot van € 668.800. De totale exploitatie van de WAA groep nv (totaal baten en lasten) over 2016 bedraagt ongeveer € 69.000.000.

Overzicht van het eigen en vreemd vermogen WAA groep nv:

	1-1-2016		31-12-2016	
	€ 1.000	%	€ 1.000	%
Eigen vermogen	9.150	45	9.819	48
Vreemd vermogen	10.913	55	10.599	52
Totaal vermogen	20.063	100	20.418	100

1.2.6 Grondbeleid

Het Schap kent geen grondbeleid. Alle gronden die WAA in eigendom heeft, zijn om niet in erfpacht gegeven aan de WAA groep nv. Het Schap houdt de gronden in eigendom. Eventuele andere bestemming en inzet van de gronden is in het licht van de veranderende koers van WAA in 2017 aan de orde en dit zal in en na overleg tussen deelnemende gemeenten, Schap en WAA groep nv geschieden. E.e.a. is begin 2017 in behandeling maar de uitkomsten hiervan zijn nog onzeker. Hangende deze situatie worden eventuele (boek)resultaten die hieruit voort zullen vloeien, vooralsnog als PM opgenomen.

2. Jaarrekening 2016

2.1 Balans per 31 december

(x € 1.000)

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
- Investerings met economisch nut		
- Overige investeringen met een economisch nut	<u>864</u>	<u>864</u>
	864	864
Financiële vaste activa		
- Kapitaalverstrekkingen		
- Deelnemingen	<u>5.448</u>	<u>5.448</u>
	5.448	5.448
Vlottende activa		
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen	3.980	2.529
- Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	213	0
	<u>4.193</u>	<u>2.529</u>
Liquide middelen	4	8
Totaal	<u>10.509</u>	<u>8.849</u>

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	1.011	332
- Bestemmingsreserve	2.310	1.883
- Gerealiseerde resultaat	<u>-519</u>	<u>680</u>
	2.802	2.895
Vaste schulden		
- Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	<u>4.917</u>	<u>5.899</u>
	4.917	5.899
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
- Schulden aan openbare lichamen	244	0
- Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen	<u>2.505</u>	<u>2</u>
	2.749	2
Overlopende passiva		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	<u>41</u>	<u>53</u>
	41	53
Totaal	<u>10.509</u>	<u>8.849</u>
Bedrag aan borg- en garantstellingen	<u>0</u>	<u>0</u>

2.2 Overzicht van baten en lasten

	Primitieve begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Rijkssubsidie Wsw	19.265	19.201	19.909	21.695
Bijdr.niet-deelnemende gemeenten	0	0	0	0
Incidentele baten	0	288	289	1.773
Totale baten	19.265	19.489	20.198	23.468
Administratiekosten	58	58	58	57
Overige uitvoerings- en plaatsingskosten	21.308	22.226	22.776	22.743
Personeelskosten bestuur	18	18	17	19
Rentekosten minus - opbrengsten	172	172	166	188
Kosten wachtlijst-beheer / indicatie	102	102	102	100
Overige algemene kosten	129	477	354	232
Totale lasten	21.787	23.053	23.473	23.339
Exploitatieresultaat	-2.522	-3.564	-3.275	129
Bijdrage WAA groep nv	-837	-746	0	-128
Concernresultaat incl. aanvull.bijdrage WAA groep nv	-3.359	-4.310	-3.275	1
Dekking concernresultaat:				
Gemeentelijke bijdragen Wsw	3.183	3.183	3.183	2.283
Gerealiseerde totaal baten en lasten	-176	-1.127	-92	2.284
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	289	355	319	169
Toevoegingen aan bestemmingsreserve	0	0	-746	-1.773
Gerealiseerde resultaat	113	-772	-519	680

2.3 Toelichtingen

2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Flottende activa**Vorderingen en overlopende activa**

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2016

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen. Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut. Met de 100% dochterneming WAA groep nv is voor het gebruik van gronden en terreinen een eeuwigdurende erfpacht om niet overeengekomen onder going concern omstandigheden. Veranderingen in o.a. governance en/of uitvoeringsconstellatie binnen de totale WAA-organisatie kunnen een reden zijn dit te herzien.

	Gronden en Terreinen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	864	864
Investerings	0	0
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen	0	0
Afwaarderingen	0	0
Boekwaarde per 31 december	864	864
	Gronden en Terreinen	Totaal
Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeverminderingen per 31 december	0	0
Afschrijvingspercentages	0%	

Financiële vaste activa

	Kapitaal- verstrekkingen t.b.v. deelnemingen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	5.448	5.448
Investerings	0	0
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen	0	0
Afwaarderingen	0	0
Boekwaarde per 31 december	5.448	5.448
Cumulatieve waardeverminderingen per 31 december	0	0

WAA Venlo e.o. heeft een 100%-belang in WAA groep nv te Venlo. Deze deelneming wordt gewaardeerd tegen historische kostprijs of lagere marktwaarde, mits de lagere marktwaarde naar verwachting structureel is. De totale historische kostprijs van de deelneming bedraagt € 5.448.000.

Per 31 december 2016 bedraagt de marktwaarde van de deelneming (gebaseerd op intrinsieke waarde resp. eigen vermogen) WAA groep nv € 9.819.000. WAA Venlo e.o. heeft geen garantieverklaring afgegeven voor WAA groep nv.

Voor wat betreft financiële instrumenten en financieringsmiddelen waar conform de wet FIDO de bepalingen t.a.v. schatkistbankieren van toepassing zijn, wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 6 juni 2017

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

	2016	2015
Vorderingen op openbare lichamen:		
Deelnemende gemeenten	3.980	2.392
Overige vorderingen op openbare lichamen	0	151
Voorziening voor dubieuze debiteuren	0	-14
Totaal vorderingen op openbare lichamen	0	2.529
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	213	0
Totaal	4.193	2.529

De rekening-courant verhouding betreft een uitzetting in rekening courant bij de 100% kleindochter Vindt bv.

Liquide middelen

	2016	2015
Banksaldi	4	8
Totaal	4	8

Van de liquide middelen is € 0 uitgezet in deposito. De banktegoeden zijn bij de BNG rentedragend in rekening-courant ondergebracht. Ten aanzien van de liquide middelen worden geen valutarisico's gelopen.

Voor wat betreft financiële instrumenten en financieringsmiddelen waar conform de wet FIDO de bepalingen t.a.v. schatkistbankieren van toepassing zijn, wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Eigen vermogen

Algemene reserve

	2016	2015
Saldo per 1 januari	332	1.126
Toevoeging	0	0
Onttrekking	0	0
Afrondingsverschillen	- 1	0
Bestemming resultaat vorig boekjaar	680	-794
Saldo per 31 december	1.011	332

Bestemmingsreserve

	2016	2015
Saldo per 1 januari	1.883	279
Toevoegingen	746	1.773
Onttrekkingen:		
- vermindering ter dekking van afschrijvingen	-319	-169
Saldo per 31 december	2.310	1.883

De bestemmingsreserve is gevormd op basis van bestuursbesluiten. De bestemmingsreserve is enerzijds ter dekking van frictie -en ombouwkosten in het kader van de strategische turn around van WAA conform het strategische plan Samen Anders! vanaf 2014 en anderzijds ter dekking van afschrijvingskosten van in het verleden (t/m 2008) middels bestemmingsreserve gefinancierde activa. In 2016 is een bedrag ad € 746.000 toegevoegd betreffende gereserveerde middelen voor reorganisatie- en frictiekosten in het kader van ombouw van de organisatie c.a. zoals aangegeven in het strategische beleidsplan "Samen Anders!". De onttrekkingen betreffen een door het Schap aan WAA groep nv betaalde vergoeding voor de feitelijke frictiekosten in enig jaar.

Gerealiseerde resultaat

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Saldo per 1 januari	680	-794
Toevoeging	-519	794
Ottrekking	-680	680
Saldo per 31 december	<u>-519</u>	<u>680</u>

Vaste schulden

Het verloop van de onderhandse geldleningen is als volgt:

	%	Saldo per 01-01-2016	Nieuwe Leningen	Aflossingen	Saldo per 31-12-2016	Rentelast begrotingsjaar
Ned.Waterschapsbank	6,85	218	0	218	0	12
BNG	5,12	681	0	114	567	34
BNG	3,45	1.500	0	150	1.350	49
BNG	1,92	3.500	0	500	3.000	65
Totaal		5.899	0	982	4.917	160

Alle geldleningen zijn verstrekt door binnenlandse banken en overige financiële instellingen. In 2016 heeft een extra aflossing plaatsgevonden op de hoogrentende lening van de Nederlandse waterschapsbank met een eenmalige boeterente van ongeveer € 6.000 waardoor deze lening vervroegd is afgelost. Deze aflossing is vervolgens kortlopend en laagrentend gefinancierd met een rekening-courant krediet vanuit WAA groep nv tegen een rentevergoeding van 0,1% per ultimo 2016. Het in 2017 af te lossen bedrag is € 763.000.

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen	2.505	2
Overige schulden aan openbare lichamen	244	0
Totaal	<u>2.749</u>	<u>2</u>

Het betreft een rentedragend rekening-courant tussen het Schap en haar 100% deelneming WAA Groep nv. en teveel betaalde gemeentelijke bijdragen over het boekjaar 2016 die in 2017 zijn verrekend.

Overlopende passiva

Dit betreft verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Transitorische rente	37	44
Nog te betalen bedragen	4	9
Totaal	<u>41</u>	<u>53</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Vanaf 1-1-2004 zijn de werknemers van het Schap, behoudens de bestuurssecretaris, werkzaam bij WAA groep nv. Alle hieruit voortvloeiende kosten zijn, conform een Aanwijzingsbesluit en een hieraan gekoppelde jaarlijks vast te stellen Uitvoeringsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv, voor rekening van WAA groep nv. Het Schap is en blijft echter, als formeel werkgever, te allen tijde aansprakelijk voor het nakomen van alle verplichtingen voor zover deze voortvloeien uit deze arbeidsovereenkomsten. De Uitvoeringsovereenkomst is in 2016 met één jaar verlengd en heeft thans een looptijd t/m 2017.

2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Rijksvergoeding Wsw	Primitieve begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Toegekende reguliere rijksvergoeding Wsw	19.265	19.201	19.711	21.480
Bij: Bonus Begeleid Werken	0	0	198	215
Af: korting rechtmatigheid	0	0	0	0
Totaal rijksbijdrage	19.265	19.201	19.909	21.695
Aantal SE incl. Begeleid werken	757,2	755,6	774,29	818,57
Toegekende rijksvergoeding per SE (x € 1)	25.442	25.411	25.457	26.241

De totale rijksvergoeding Wsw wordt bepaald door de omvang en realisatie van de taakstelling en het normbedrag per standaarddeenheden/arbeidsjaar. Omdat er vanaf 2015 geen instroom in de Wsw meer plaatsvindt is de realisatie in 2016 met 774,29 SE lager dan in 2015 maar, doordat de uitstroom in 2016 lager is dan verwacht, hoger dan begroot. Daarbovenop is de totale rijksbijdrage in 2016 hoger dan begroot omdat de rijksvergoeding per SE ook hoger was dan begroot. In tegenstelling tot begroot heeft het Rijk de rijksvergoeding nl. deels aangepast aan loon- en prijsinflatie in 2016. Echter, de impliciete bezuiniging van het Rijk op de Rijksvergoeding Wsw die al vanaf 2013 structureel wordt doorgevoerd doordat lang niet alle kostenstijgingen voor de uitvoering van de Wsw zijn gecompenseerd, is evenals voorgaande jaren ook in 2016 weer van toepassing.

Evenals in voorgaande jaren is er ook voor 2016 naar verwachting geen sprake van kortingen op de rijksvergoeding i.v.m. het niet voldoen aan de rechtmatigheidseisen door WAA groep nv. Mogelijke kortingen uit dien hoofde zullen, conform de uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst, worden verhaald op WAA groep nv en in mindering worden gebracht op de overige en uitvoerings- en plaatsingskosten.

Bijdragen niet-deelnemende gemeenten

De bijdragen van niet-deelnemende gemeenten zijn in 2016, evenals voorgaande jaren, nihil. Dit als gevolg van met ingang van 1-1-2013 gemaakte bestuurlijke afspraken tussen de deelnemende gemeenten resp. werkvoorzieningsschappen in de regio Noord-Limburg t.a.v. verrekening van exploitatiebijdragen voor zgn. plaatsingen van buiten-schapsgemeenten.

Incidentele baten

Dit betreft een eenmalige subsidie op basis van de zgn. Motie Kersten door het Rijk ad € 289.000 ter ondersteuning van Sw-organisaties om de transformatie richting nieuwe Participatiewet financieel te ondersteunen.

Overige uitvoerings- en plaatsingskosten

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van de Wsw, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst 2016 tussen het Schap en WAA groep nv. De uitvoerings- en plaatsingskosten zijn hoger dan begroot omdat er in 2016 meer Wsw-arbeidsjaren zijn gerealiseerd dan begroot. Conform bestuurlijke afspraken was de uitvoerings- en plaatsingsbijdrage bijdrage per arbeidsjaar in 2016 gelijk aan hetgeen begroot was.

Personeelskosten bestuur

	Primitieve begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Ingehuurd personeel	18	18	17	19
Totaal	18	18	17	19

In het kader van Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) is WAA Venlo e.o. verplicht een overzicht te verstrekken van haar bestuurders en topfunctionarissen met de verstrekte beloningen in het lopende boekjaar:

Bedragen x €1	J.C.W.A. Lamers	V.E.R. Tax
Functiegegevens	Bestuurder	Bestuurder
Aanvang en einde dienstverband in 2016	vanaf 14-4-2016	t/m13-4-2016
Omvang dienstverband (in fte)	n.v.t.	n.v.t.
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	nee	nee
Individueel WNT-maximum (naar rato dienstverband)	126.792	52.208
Beloning	€ 0	€ 0
Belastbare kostenvergoedingen	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0
<i>Subtotaal</i>	€ 0	€ 0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 0	€ 0
Motivering (indien overschrijding)	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2015:		
Aanvang en einde dienstverband in 2015	-	11-6 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	n.v.t.	n.v.t.

Bedragen x €1	J.J.L. Smolenaars	C.W.J.M. Roefs	R.J.L. Testroote
Functiegegevens	Bestuurder	Bestuurder	Bestuurder
Aanvang en einde dienstverband in 2016	n.v.t.	n.v.t.	
Omvang dienstverband (in fte)	n.v.t.	n.v.t.	
Gewezen topfunctionaris	nee	nee	
(Fictieve) dienstbetrekking	nee	nee	
Individueel WNT-maximum	179.000	179.000	
Beloning	€ 0	€ 0	
Belastbare kostenvergoedingen	€ 0	€ 0	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	
<i>Subtotaal</i>	€ 0	€ 0	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ 0	€ 0	
Totaal bezoldiging	€ 0	€ 0	
Motivering (indien overschrijding)	n.v.t.	n.v.t.	
Gegevens 2015:			
Aanvang en einde dienstverband in 2015	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 10-6
Omvang dienstverband (in fte)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Rentekosten minus – opbrengsten

	Primitieve begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Rentekosten leningen o/g	172	172	160	188
Rentekosten overige	0	0	6	0
Renteopbrengsten	0	0	0	0
Totaal	172	172	166	188

De rentekosten- minus opbrengsten zijn drie jaar op rij lager uitgevallen dan begroot i.v.m. aflossen van leningen. Daarbovenop is een hoogrentende lening in 2016 vervroegd afgelost. De hieruit voortgekomen eenmalige boeterente is opgenomen onder de overige rentekosten.

Kosten wachtlijstbeheer/indicatie

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van het wachtlijstbeheer en de indicatie van de Wsw, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv.

Overige algemene kosten

	Primitieve begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Projectkosten	39	355	319	169
Kosten modernisering Wsw	3	20	4	0
Externe accountantskosten	10	10	10	10
Kosten t.b.v. interne controle	35	35	35	35
Onvoorzien	34	50	0	0
Dotatie/vrijval voorziening oninbare vorderingen	0	0	-14	14
Overige	8	7	0	4
Totaal	129	477	354	232

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 6 juni 2017

De projectkosten betreft door het Schap aan WAA groep nv vergoede kosten voor investeringen t/m 2014 en frictie- en ombouwkosten op basis van "Samen Anders!" vanaf oktober 2015 die, op basis van bestuursbesluiten, gedekt worden uit hiervoor gereserveerde middelen in bestemmingsreserves. Voor een specificatie verwijzen wij naar de toelichting op de balans.

Bijdrage WAA groep nv	Primitieve begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Bijdrage in reorganisatie- en frictiekosten aan WAA groep nv	-837	-746	0	-728
Korting uitvoerings- en plaatsingskosten van WAA groep nv	0	0	0	600
Totaal	-837	-746	0	-128

Als gevolg van een niet begrote herallocatie van de voor frictie bestemde middelen voor 2016 ad € 746.000 zijnde vanuit een bijdrage aan een voorziening bij WAA groep nv naar een bestemmingsreserve bij het Schap, wijkt hier de realisatie 2016 af van de begroting. Conform BBV voorschriften is hier sprake van een verschuiving tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming die niet direct van invloed is op het uiteindelijke gerealiseerde resultaat voor 2016. Ten opzichte van 2015 is er, naast voorgenoemde oorzaak, in 2015 eenmalig een korting door WAA groep nv gegeven aan het Schap op de uitvoerings- en plaatsingskosten Wsw voor dat jaar die in 2016 niet van toepassing was.

Gemeentelijke bijdragen	Primitieve begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Gemeentelijke bijdrage i.v.m.:				
• dekking regulier exploitatiekort	2.455	2.455	2.437	2.455
• incidentele verlaging	0	0	0	- 900
• frictiebijdrage	728	728	746	728
Totaal gemeentelijke bijdrage Wsw	3.183	3.183	3.183	2.283
Aantal SE incl. Begeleid werken	757,2	755,6	774,29	818,57
Gemeentelijke bijdrage per SE (x € 1)	4.204	4.213	4.111	2.789

2.3.4 Overige gegevens

2.3.4.1 Voorstel resultaatbestemming

Zoals in 1.2.4 is vermeld zullen eventuele toekomstige positieve exploitatiesaldi worden toegevoegd aan het vrij beschikbare eigen vermogen van de entiteit WAA in de vorm van algemene reserves en als weerstandvermogen worden gereserveerd. Conform dit uitgangspunt wordt voorgesteld het overschot (na bijdragen van de deelnemende gemeenten en de bestemmingsreserve) over 2016 ad € 519.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Na verwerking van de resultaatbestemming 2016 van het Schap en WAA groep nv is de algemene reserve van het Schap € 492.000 en van WAA groep nv € 4.370.000. Het totaal beschikbare weerstandsvermogen per ultimo 2016 voor de hele entiteit WAA bedraagt dan € 4.862.000.

2.3.4.2 Gebeurtenissen na balansdatum

Alle na balansdatum bekend geworden feiten en omstandigheden die relevant zijn in het kader van deze jaarrekening, zijn – indien van toepassing – in deze jaarrekening verwerkt.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo e.o.

A. VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 (hoofdstuk 2 van de jaarstukken) van Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo e.o. te Venlo gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo e.o. op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2016.
- Het overzicht van baten en lasten over 2016.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 25 november 2015 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo e.o. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 242.190, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het bestuursbesluit op datum 25 november 2015.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 242.190 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen
- Hoofdstuk 3 van de jaarstukken: Bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 25 november 2015, de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht Airport, 6 juni 2017

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. P.G.J.M. Jussen RA

3. Bijlagen

3.1 Sisa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties		Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid Venlo e.o. Edisonstraat 8 5928 PG Venlo	
SZW	G1B	Bijlage verantwoordingsinformatie 2016 naar analogie van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking Sisa	
		Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T)	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren
	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) deel openbaar lichaam 2016	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1B / 01	Aard controle R Indicatornummer: G1B / 04
	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Aard controle R Indicatornummer: G1B / 02	Aard controle R Indicatornummer: G1B / 03
	Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden)	Aard controle R Indicatornummer: G1B / 01	Aard controle R Indicatornummer: G1B / 04
		1 0889 Beesel 64,30	7,39
		2 0893 Bergen (L.) 95,24	4,37
		3 0756 Boxmeer 0,44	0,44
		4 1669 Roerdalen 1,00	0,00
		5 1658 Heeze-Leende 1,00	0,00
		6 1507 Horst aan de Maas 9,63	0,00
		7 0944 Mook en Middelaar 2,00	0,00
		8 1894 Peel en Maas 7,78	0,00
		9 0957 Roermond 1,89	0,00
		10 0983 Venlo 573,62	45,25
		11	
		100	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 6 juni 2017

3.2 Kengetallen

	2016	2015	2014	2013	2012
Aantal Wsw-ers in SE (gemiddeld):					
Werkelijk	774,29	818,6	850,6	822,7	814,7
Waarvan aandeel niet-deelnemende gemeenten	23,74	21,6	21,0	22,0	19,2
Resteert aantal deelnemende gemeenten	750,55	797,0	829,6	800,7	795,5
Taakstelling deelnemende gemeenten	756,67	n.v.t.	830,2	800,5	794,4
Rijkssubsidie regulier per SE	25.457	26.241	26.126	26.102	25.940
Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	29.415	27.784	28.338	28.144	28.152
Dekkingsgraad rijkssubsidie : uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	0,87	0,94	0,92	0,92	0,92
Wachttijl (personen):					
Beginstand	n.v.t.	n.v.t.	114	171	227
Correctie i.v.m. niet beschikbaar zijn voor arbeid ultimo boekjaar	n.v.t.	n.v.t.	-10	-13	- 29
Beginstand na correctie	n.v.t.	n.v.t.	104	158	198
Bij: instroom	n.v.t.	n.v.t.	81	63	86
Af: instroom in Wsw	n.v.t.	n.v.t.	- 99	-67	- 88
Af: overige oorzaken	n.v.t.	n.v.t.	- 32	-40	- 25
Eindstand	n.v.t.	n.v.t.	54	114	171
Aantal geplaatste fte:					
Beginstand	777,9	827,2	803,1	795,6	771,5
Bij: instroom (vanaf 2015 sec a.g.v. verhuizingen en wijzigingen handicapcode)	8,0	4,5	83,2	67,8	88,4
Af: uitstroom naar reguliere arbeid	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Af: uitstroom overige	46,5	53,8	59,1	-60,3	-64,3
Eindstand	739,4	777,9	827,2	803,1	795,6
Ziekteverzuim Wsw	17,0%	17,5%	15,7%	15,1%	13,9%

3.3 Overzicht verdeling reguliere gemeentelijke bijdragen 2016

De gemeentelijke bijdragen worden berekend op basis van de verdeling zoals bepaald door Algemeen Bestuur, d.w.z. voor 25% o.b.v. het aantal inwoners en voor 75% o.b.v. het aantal fulltime equivalenten met een Wsw-dienstbetrekking (fte).

Onderstaand de gemeentelijke bijdragen 2016 excl. de aanvullende bijdragen:

Gemeente	Inwonerdeel	Fte-deel	Bonusdeel	Totaal
Beesel	58.771,44	148.221,68		206.993,12
Bergen	57.502,19	213.929,81		271.432,00
Venlo	690.820,87	2.059.132,01	- 45.378,00	2.704.574,88
TOTAAL	807.094,50	2.421.283,50	- 45.378,00	3.183.000,00

In 2016 bedraagt de bonus resp. korting op de gemeentelijke bijdrage voor die gemeente die meer dan gemiddeld omzet voor Wsw-activiteiten bij WAA onderbrengt in totaal € 45.378.

In 2016 én 2017 is op basis van aanvullende bestuurlijke afspraken medio 2016 een herverdeling tussen de deelnemende gemeenten van de totale gemeentelijke bijdragen van jaarlijks € 1.000.000 van toepassing. Deze herverdeling is voor 2016 in bovenstaande inwoner- en Ftedeel verwerkt.